

Stanisław Jasnosz

Ostrowite Prymasowskie, pow. Gniezno

Informator Archeologiczny : badania 3, 205-207

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

czyć do obiektów związanych z późnym okresem rzymskim reprezentującą powszechny typ dymarek tzw. tarahalibkich.

MOKRA, pow. Prudnik	patrz okres neolitu
MOSZOWICE, pow. Słubice	patrz okres halstacki
NIEDANOWO, pow. Międzybuzie	patrz okres lateński
NOWOGRÓD, pow. Łowicz	patrz wczesne średniowiecze
OSTROWIE PRYMASOWSKIE pow. Gniezno	Muzeum Archeologiczne w Poznaniu

Badania prowadził dr Stanisław Jasnosz. Finansował WKZ w Poznaniu oraz Muzeum Archeologiczne w Poznaniu. Pierwszy sezon badań. Osada z okresu wpływów rzymskich, osadnictwo halstaackie i wczesnośredniowieczne.

Zgodnie z planowym poszukiwaniem śladów osadnictwa z okresu wpływów rzymskich, niezmiernie słabo rozpoznanych na obszarze Wielkopolski, przeprowadzono badania sondażowe na stan. 2.

Stanowisko znajduje się na żwirowato-piaszczystym wyniesie-

niu opadającym ku południowemu brzegowi jeziora Ostrowickiego w sąsiedztwie dobrych, gliniastych gleb.

W wykopie sondażowym o rozmiarach 8 x 5 + 2 x 3 m odkryto ślady domu słupowego o wymiarach około 4 x 5 m. Ślady po słupach o średnicy 20-30 cm sachały się do głębokości 50-60 cm. Warstwa kulturowa, zniszczona głęboką orką, miała niewielką miąższość. Znalaziono tu poza ułankami ceramiki, kawałki polepy i węgla drzewnego, kilkadziesiąt wygładzonych płytek rogowych, kawałków rogów z nacięciami i strużyn rogowych; ponadto: kawałek bursztynu, ośkę kamienną, świder /?/ żelazny i szydło żelazne. Wydobyty materiał wskazuje na istniejącą w tym miejscu pracownię rogowiarską. Z obserwacji terenu wynika wyraźnie, że znajdowała się tu osada złożona z kilku domostw, których ślady rysują się na powierzchni w postaci ciemniejszych plam.

Na tym samym stanowisku znajdują się również ślady wcześniejszego osadnictwa ludności kultury łużyckiej ze starszego okresu żelaznego /m.in. duże żarno kamienne z głębokim nieckowatym wgłębieniem/ oraz ludności prapolskiej z X-XI stulecia.

Równocześnie zbadano na stan. 1 resztki zupełnie zrujnowanego urządzenia do wytopu żelaza z X-XI wieku, znajdującego się na wzniesieniu, w niewielkiej odległości /ok. 100 m/ od współczesnej mu osady z tego samego czasu. Uzyskany materiał ograniczył się do kilkadziesiątu ułanków naczyń, kawałków żużla żelaznego oraz kamieni, pozostałych po obudowie pieca hutniczego, wśród których znalazły się fragmenty dwóch żaren rotacyjnych.

Na wyspie jeziora Ostrowickiego znajduje się obszerne grodzisko pozostawione przez ludność kultury łużyckiej. Wykonano tu dwa sondáže, uzyskując sporą ilość ceramiki m.in. okazale zdobiony czerpak, ułamek glinianej figurki zwierzęcej i narsędzia kościane.

W górnych warstwach znalazły się ułamki naczyń obtaczanych z wczesnego średniowiecza, wskazujących na użytkowanie stanowiska w tym okresie.

OTALĄŻKA, pow. Grójec
Stanowisko 1

Zakład Epoki Metali Instytutu
Historii Kultury Materialnej
PAN w Warszawie

Badania prowadził mgr Witold Bender /autor sprawozdania/ przy udziale mgr Ryty Kozłowskiej i Bogdana Kowalczyka. Finansował IHM PAN. Czwarty sezon badań. Stanowisko torfowe, osadnicze, domniemane miejsce kulturowe z okresu późnorzymskiego i nikłe ślady materiałów późnolatańskich i wczesnorzymskich.

Zbadano przestrzeń o powierzchni 201 m^2 , kubatura wykopów ok. 600 m^3 , głębokość sondaży średnio do 3 m.

Tegoroczne obserwacje pozwoliły na korekturę pewnych dotychczasowych ustaleń w zakresie interpretacji charakteru stanowiska, pierwotnych warunków topograficzno-morfologicznych i hydrologicznych towarzyszących działalności grupy społecznej na interesującym nas terenie. Nowo zarysowane spostrzeżenia i hipotezy wymagają kolejnych weryfikacji.

W sąsiedztwie bruku kamiennego-nasypu, odsłoniętego w 1967 r. odkryto w roku bieżącym konstrukcję-obiekt o rzucie poziomym w kształcie trapezu z czytelnymi dwoma ścianami, po których zachowały się kołki /dębowe, olszowe, średnicy 5-9 cm/ ustawione w odległościach od siebie średnio co 15 cm. Pozostałe ściany wzniesione były w lżejszej konstrukcji manifestującej się obecnością palików